

5

ENERGIE- EN WATERARMOEDE

Om ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot de water- en energiemarkt, stelt BRUGEL de consument centraal. Er wordt ook speciale aandacht besteed aan de meest kwetsbare klanten, zowel particulieren als kleine bedrijven. Naast de operationele taken, zoals het toekennen van het statuut van beschermde klant, blijft BRUGEL in overleg met de verschillende belanghebbenden mee nadenken over beschermingsmechanismen voor deze kwetsbare gezinnen. Door de gedetailleerde analyses die hij ter beschikking stelt van iedereen, werkt de Brusselse regulator mee aan de uitdaging om de toegang tot water en energie voor alle Brusselaars te garanderen.

Kwetsbare middenstand en kmo

Het jaar 2022 werd gekenmerkt door de grillen van een¹ bijzonder zware energiecrisis en zag de gas- en elektriciteitsprijzen in België en meer in het algemeen in Europa sterk stijgen. Deze zeer grote marktvolatiliteit heeft diverse regeringen en de Europese Commissie er zelfs toe aangezet verschillende maatregelen te nemen om de consument te ondersteunen.

“Door de rekenmodellen die zijn ingevoerd om de meest kwetsbare consumenten te beschermen, is de prijs van het sociale tarief relatief stabiel gebleven voor gas en licht gestegen voor elektriciteit”, verklaart Carine Stassen, verantwoordelijke van de Dienst Socio-economische Zaken. “De middenstand en de kmo’s werden daarentegen zwaar getroffen door deze stijgingen. Deze crisis heeft de kwetsbaarheid van de kmo’s en de zelfstandigen

en de beperkingen van het reguleringskader voor hen aan het licht gebracht. Wat de beschermde klanten betreft, hebben wij een opmerkelijke evolutie vastgesteld. In een paar maanden tijd is het profiel van de klant die in aanmerking komt voor een beschermd statuut veranderd in dat van een gepensioneerde of een alleenstaande die werkt, met schulden van meer dan 800 euro en geen geschiedenis van betalingsachterstanden.”

Versterking van het statuut van beschermde klant

Naar aanleiding van de plots gestegen energieprijzen heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering beslist om de Brusselse consumenten te steunen en de gewestelijke bescherming voor een groter aantal personen te activeren door onder andere de inkomensdrempels voor het statuut van beschermde klant te verhogen.

¹ Dit als gevolg van het economisch herstel na de coronacrisis en de geopolitieke impact van de oorlog in Oekraïne.

Dankzij deze door BRUGEL voorgestelde en door de regering gesteunde verhoging kan zeker 80% van de Brusselse gezinnen in aanmerking komen voor het statuut.

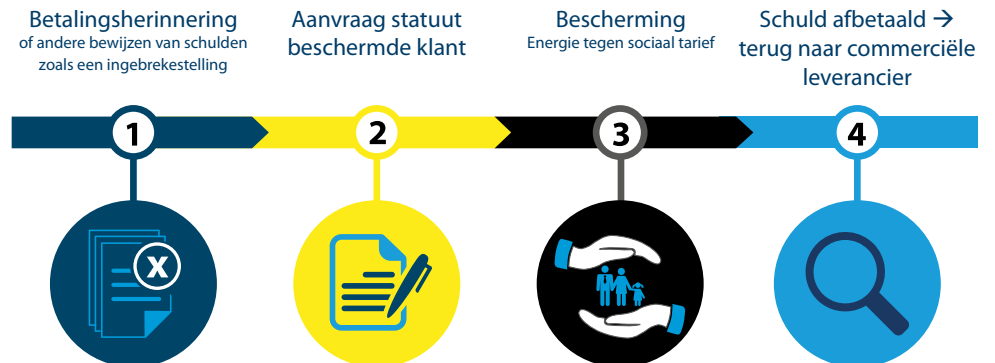
Carine Stassen
Verantwoordelijke van de Dienst Socio-economische Zaken

“Dankzij deze door BRUGEL voorgestelde en door de regering gesteunde verhoging kan zeker 80% van de Brusselse gezinnen in aanmerking komen voor het statuut. We hebben zelfs een zeer sterke stijging gezien van het aantal dossieraanvragen in het laatste kwartaal van 2022”, zegt Carine Stassen. “Ook de criteria om voor het statuut in aanmerking te komen, zijn gewijzigd om de toegang ertoe te verbeteren. Vanaf 1 januari 2023 hoeven aanvragers niet langer een ingebrekestelling van hun energieleverancier te hebben ontvangen om in aanmerking te komen. In feite vallen zij al onder de nieuwe voorwaarden zodra zij een eerste betalingsherinnering ontvangen. Aangezien één op twee huishoudens in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de loop van het jaar minstens één herinnering ontvangt, wordt verwacht dat het aantal potentiële begunstigden zal toenemen.”

Ter herinnering: dankzij dit statuut kunnen mensen profiteren van het sociaal tarief en dus het bedrag van hun facturen verlagen. Het doel is de schuld aan de commerciële leverancier te kunnen betalen op basis van een onderhandeld betalingsplan. Om voor het statuut in aanmerking te komen, moet men aan vier voorwaarden voldoen: men moet inwoner zijn van Brussel, men moet een schuld hebben bij de huidige energieleverancier, men

Statistiek “Beschermden klanten”

In 2022 heeft BRUGEL zijn inspanningen om zijn gegevens toegankelijk te maken, voortgezet door een dashboard “Beschermden klanten” voor te stellen voor de periode tussen 2016 en 2023. Dit compacte en leesbare document bevat verschillende cijfers met betrekking tot de door BRUGEL behandelde aanvragen voor het statuut van beschermden klant. Dankzij het volledig gedigitaliseerde formaat kan de gebruiker in enkele pagina’s de meest relevante informatie over het statuut bekijken: voorwaarden om in aanmerking te komen, aantal behandelde gevallen, verdeling van de gevallen naar inkomenscategorie, gemiddelde schuld, enz.

moet een betalingsherinnering hebben ontvangen van de elektriciteits- en/of gasleverancier (of een ander bewijs van schuld zoals een ingebrekestelling), en het inkomen mag een bepaalde grens niet overschrijden.

Strijd tegen de waterarmoede

“In zijn resolutie van 2019 betreffende de toegang tot drinkwater voor iedere Brusselaar en de strijd tegen de waterarmoede in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft het Brussels parlement aan de regering gevraagd om een werkgroep op te richten, bestaande uit VIVAQUA en de verschillende actoren op het vlak van de strijd tegen armoede en schuldenlast, onder wie ook BRUGEL. Het doel van deze groep was na te denken over gerichte sociale maatregelen om te proberen de waterarmoede te verhelpen”, zegt Carine Stassen.

Sociale maatregelen

in 2022 publiceerde BRUGEL een advies over het ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot uitvoering van bepaalde sociale maatregelen inzake water. In dit document juicht BRUGEL de vooruitgang toe die op dit gebied is geboekt, met name de toekenning van een sociale tegemoetkoming voor de begunstigden van het RVT en de activering van nieuwe gecoördineerde steun tussen het OCMW en VIVAQUA.

Gebruiksvoorbehoud

“BRUGEL heeft evenwel, tijdens de duur van het proces, verschillende punten onder de aandacht gebracht waarmee

slechts gedeeltelijk rekening werd gehouden”, zo legt Carine Stassen uit. Zo wees de Brusselse regulator op het ontbreken van een kostenraming om een algemene analyse van de maatregel mogelijk te maken, maar ook op de aanzienlijke risico's van niet-gebruik van het recht voor begunstigden met een collectieve meter en het niet in aanmerking komen van huurders van sociale woningen. *“Wat de beslissing van niet-afsluiting betreft, betreuren wij met name het ontbreken van een alternatieve procedure voor de bestaande gerechtelijke invorderingsprocedure en het gebrek aan middelen voor de financiering van schulden. In het kader van deze maatregel had BRUGEL graag een financiële analyse gehad van de impact van de maatregel op korte en middellange termijn.”*

Aanvullende fondsen

Wat de aan de OCMW's toegekende extra middelen betreft, plaatst BRUGEL eveneens vraagtekens bij het ontbreken van verplichtingen voor de OCMW's op het gebied van de reporting en, meer in het algemeen, bij het ontbreken van de vermelding van de onafhankelijke instantie die toezicht houdt op het gebruik van deze middelen.

Sociale vooruitgang op het gebied van water

De meeste Brusselse gezinnen zagen hun waterfactuur in 2022 stijgen. Voor een huishouden van twee personen steeg de jaarlijkse factuur met 15 %, wat neerkomt op een verhoging van net geen € 40. Om de gevolgen voor een bepaalde categorie gebruikers te verzachten, ging deze tariefverhoging gepaard met een reeks sociale en beschermingsmaatregelen. In 2022 konden de meest precare

huishoudens dus genieten van sociale bijstand gefinancierd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Een kwart van de Brusselse bevolking werd positief beïnvloed door deze maatregel. De betrokken huishoudens hebben hun waterrekening zien dalen. *“Deze tegemoetkoming is bedoeld voor huishoudens die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen en waarvan ten minste één lid het RVT-statuuut heeft”,* legt Carine Stassen uit.

“De in 2022 ingevoerde sociale tegemoetkoming heeft over het algemeen gewerkt”, zo preciseert Carine Stassen. *“Bijna 60% van de in aanmerking komende huishoudens kon profiteren van*

het sociale tarief. Doordat VIVAQUA echter maandenlang niet heeft gefactureerd (zie ook blz. 35), kon geen reporting worden uitgebracht. BRUGEL kon dus niet meten of deze sociale tegemoetkoming haar rol bij de meest kwetsbare bevolking heeft vervuld.”

